

BOSNA HERSEK SİNEMASININ SİNEMATOGRAFİSİNDE TÜRK KÜLTÜRÜNÜN ETKİLERİ

Yasemin KILINÇARSLAN

Fırat Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Elazığ / Türkiye

Anahtar Kelimeler: sinema, kent, Osmanlı kültürü, drama, senaryo.

ÖZET

1992 öncesinde Yugoslavya sineması olarak adlandırılan Bosna Hersek sineması bu tarihten sonra kendi özgün film dilini yaratma arayışlarına girmiş ve ulusal bir sinema olarak uluslararası festivallerde boy göstermeye başlamıştır. Küçük bütçeli ve gelişmekte olan Bosna Hersek sineması, filmlerde savaşın bireyler üzerinde yarattığı travmaları aktarmakta ve bunlara ilişkin çözüm arayışlarına girmektedir. Ülke sineması bu anlamda Filistin sinemasında olduğu gibi yaşananları dünyaya duyurma ve görünür olma arzusunun görsel dille dönüşümünü temsil etmektedir. Filmsel mekânlarda Bosna Hersek vatandaşları, şehirlerine yönelik olarak sivil toplumun kentsel aidiyet ve bütünleşme çabalarını sergilemektedir. Öte yandan, filmlerin senaryoları yazınsal bir ürün olarak drama olgusundan yola çıkmakta, böylelikle Bosna Hersek sinemasının dili dramatik-trajik anlatılara dayanmaktadır. Bu anlatıların temellerinden birisi ise Türk kültürüyle ve inanç sistemiyle olan bağlantılardır. Özellikle Osmanlı'nın dörtyüzdüzlük izlerini taşıyan Saraybosna'nın sinemasal mekân olarak kullanımı, bu sinemanın görsel dilinin Türk kültüründen ayrışık olamayacağını göstermekte ve bu bölgedeki Osmanlı izleri sinema diline önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Bu anlamda Bosna Hersek sineması hem dramanın aktarılış biçimi hem de mekânın yansıtılması anlamında Türk kültürünün derin izlerini taşımaktadır. Tüm bu olguların ışığında bu çalışmada Bosna'lı farklı yönetmenlerin filmleri anlatsal ve görsel unsurlar bağlamında ele alınarak sinemasal dilleri kültürel bir çözümlenmeye tabi tutulmuştur.